

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 13. sjednici, održanoj dana 04.06.2015. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Mišljenje Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, doneseno po Inicijativi Aktiva direktora osnovnih škola općine Visoko, broj: 01-38-7402-1/15., od 03.04.2015. godine, vezanoj za odsustvovanje velikog broja učenika iz nastavnog procesa koji na duži vremenski period odlaze sa roditeljima u zemlje EU, a koje se prilaže uz ovaj zaključak i smatra njegovim sastavnim dijelom.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/15.
Datum, 04.06.2015. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Stručna služba Skupštine,
1x Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,
1x a/a.

U vezi sa aktom Stručne službe Skupštine Kantona, **broj: 01-38-7402-1/15., od 03.04.2015. godine**, vezane za podnesenu Inicijativu Aktiva direktora osnovnih škola u općini Visoko, **broj: 01-38-7402-1/15., od 03.04.2015. godine**, vezanu za odsustvovanje velikog broja učenika iz nastavnog procesa koji na duži vremenski period odlaze sa roditeljima u zemlje EU., resorno ministarstvo daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona ulaže velike napore da osigura kvalitetne i jednake uslove za obrazovanje sve djece, a u skladu sa članom 49. i članom 50. Zakona o osnovnoj školi ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 5/04, 20/07, 9/11 i 4/14), te nastoji otkloniti prepreke u procesu ostvarivanja prava na jednako obrazovanje za svu djecu. Najčešći razlozi prekidanja redovnog školovanja su nedovoljno razvijena svijest o potrebi obrazovanja, nebriga roditelja i siromaštvo, a izraženi su najvećim dijelom kada je riječ o nepohađanju nastave od strane djece romske populacije.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona i Pedagoški zavod pokrenuli su niz aktivnosti usmjerenih na prevazilaženje ovog problema:

- Kada je od strane partnerske organizacije Save the Children Norway-Regionalna kancelarija za Jugoistočnu Evropu sa sjedištem u Sarajevu predložen plan projektnih aktivnosti u okviru budućeg projekta koji je nosio naziv „Osnovno pravo na obrazovanje“ prepoznat je dobar model za prevazilaženje i ublažavanje navedenog problema. Osnovni ciljevi projekta su bili ostvarivanje osnovnog prava na obrazovanje za svu djecu bez obzira na etničku pripadnost i materijalni status, te podizanje nivoa svijesti lokalne zajednice o važnosti obrazovanja i prava na osnovno obrazovanje. „Osnovno pravo na obrazovanje“ je projekat koji je našao svoje mjesto u jednoj od komponenti Projekta „Obrazovanje za socijalnu koheziju i BiH na putu ka EU“ čiji je glavni cilj bio pravičan pristup inkluzivnom i kvalitetnom obrazovanju sve djece, sa posebnim naglaskom na djecu ranjivih i marginaliziranih skupina na području Zeničko-dobojskog kantona.
- Na inicijativu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u toku 2011. godine realiziran je projekat pod nazivom „Poboljšanje pristupa predškolskom obrazovanju za djecu iz romskih zajednica“. Projekat je bio osmišljen na način da kratki program za romsku djecu predškolskog uzrasta realiziraju nastavnici razredne nastave uz asistente -završene srednjoškolce ili učenike završnih razreda srednje škole koji također pripadaju romskoj populaciji („romski koordinatori“). UNICEF je na nivou Bosne i Hercegovine obezbijedio studij za šest najuspješnijih romskih koordinatora od toga za dvoje stipendista iz Visokog i dvoje iz Zenice.
- U organizaciji UNICEF-a i uz finansijsku podršku fondacije Dubai Cares u periodu od 2013. do 2014. godine realiziran je projekat pod nazivom „Povećajmo mogućnosti djeci u Bosni i Hercegovini za rano učenje“. U toku implementacije projekta u aktivnosti su bili uključeni i romski medijatori (odabir izvršen u saradnji sa lokalnim romskim udruženjima) čija uloga je bila prevazilaženje jezičkih barijera, posredovanje i saradnja sa roditeljima djece romske nacionalnosti, uticaj na nivo svijesti o potrebi obrazovanja, kao i osiguravanje redovnog dolaska djece.
- U junu 2013. godine potpisan je Memorandum o saradnji koji se odnosi na realizaciju Projekta „Uključivanje i obrazovanje Roma u Bosni i Hercegovini, 2013.- 2015.“ Projektom je predviđeno da se djeca, koja nisu uključena u proces redovnog obrazovanja, uključe u redovnu nastavu kako bi kompletirala osnovno obrazovanje. Projektne aktivnosti realiziraju se u tri osnovne škole na području Zeničko-dobojskog kantona u kojima ima najviše djece romske populacije (JU OŠ „Hasan Kikić“ Zenica, JU Prva osnovna škola, Zavidovići i JU OŠ „Hamdija Kreševljaković“ Kakanj). U okviru projekta realiziraju se dopunski časovi na kojima se učenicima iz reda romske populacije pruža dodatna pomoć u savladavanju nastavnog gradiva, održavaju se tematski roditeljski sastanci u cilju promovisanja značaja obrazovanja, roditelji se edukuju o mogućnostima ostvarivanja prava na

socijalnu zaštitu, načinima naknadnog upisa djece u matične knjige što je rezultat pojačane saradnje svih sudionika projekta sa lokalnim općinskim službama. Projektom je planirano da se, zavisno od finansijskih sredstava, u toku 2015. godine uvede pozicija Rom medijatora u Pedagoške standarde za osnovnu školu.

- Na inicijativu NVO World Vision i u saradnji sa romskim udruženjima "Romalen" iz Kaknja i Omladinskom romskom inicijativom "Budi mi prijatelj" iz Visokog formirana je radna grupa za izradu **Akcionog plana za zdravstvenu zaštitu i obrazovanje Roma**. Članovi radne grupe su i predstavnici Pedagoškog zavoda Zenica koji su uputili prijedloge za izradu ovog plana u segmentu obrazovanja djece romske populacije.
- Resorno Ministarstvo je u 2014. godini, u saradnji sa Udruženjem „Medica“ Zenica, omogućilo završavanje razreda po prilagođenom edukativnom programu za djecu koja su bila uključena u program **Dječijeg dnevnog centra Udruženja „Medica“ Zenica**. U zavisnosti od uzrasta i predznanja učenika koji nisu pohađali redovno osnovnu školu, a čiji roditelji žele da budu obuhvaćeni procesom redovnog školovanja, po odluci MONKS-a vrši se uključivanje u razred koji približno odgovara njihovom uzrastu i predznanju. Ovo se odnosi na učenike čija starosna dob ne prelazi 15 godina, a uglavnom se radi o učenicima koji potiču iz romske populacije. Naše škole i nastavnici se svakodnevno u svom radu oslanjaju na primjere dobre prakse stečene u prethodnom periodu i na osnovu kojih pokušavaju prevazići probleme koji se odnose na nepohađanje ili napuštanje osnovne škole. Također, naša institucija u okviru svojih redovnih aktivnosti nastoji pružiti što kvalitetniju podršku školama u domenu odgojno-obrazovnog rada sa djecom iz socijalno ugroženih porodica. U nastavku dajemo pregled aktivnosti koje su se, između ostalih realiziranih aktivnosti, odnosile na stručno usavršavanje nastavnika u domenu pomenute problematike:

Školska 2010/2011. godina :

- Obuka iz primjene Metodologije indeksa inkluzivnosti
- Obuka iz Obrazovanja za društvenu pravdu
- Seminari na temu „Osnovno pravo na obrazovanje”

Školska 2011/2012. godina:

- Okrugli stolovi na temu „Važnost osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja”

Školska 2012/2013. godina:

- Seminari na temu Izrada individualiziranih programa za djecu sa posebnim odgojno-obrazovnim potrebama

Školska 2013/2014. godina:

- Realizirana obuka iz inkluzivnog obrazovanja za srednje škole
- Seminar na temu „Nacionalne manjine – romska nacionalna manjina”,

Kada je riječ o dijelu Inicijative Aktiva direktora koja se odnosila na potrebu izrade zakonskog okvira koji će sadržavati upute o načinu postupanja prema učenicima, a naročito prema njihovim roditeljima, kada djeca neopravdano izostaju sa nastave, resorno ministarstvo želi napomenuti da je postojeći Zakon o osnovnoj školi ZDK-a, (prethodno usaglašen sa odredbama Okvirnog Zakona), već predvidio dovoljne zakonske sankcije za roditelje učenika koji se neodgovorno odnose prema ovoj zakonskoj obavezi. Međutim, pitanja koja se dodatno impliciraju u podnesenoj inicijativi, prevazilaze naše zakonske nadležnosti, jer su predmetom postupanja drugih organa, (primjerice: pravosuđa-sudova za prekršaje, organa gonjenja i slično), jer je riječ o pitanjima aktuelne sudske prakse i praktične implementacije kaznenih odredbi. Naime, obrazovna inspekcija koja prati provođenje ovih odredbi Zakona o osnovnoj školi i podnosi prijave nadležnim sudovima, (najčešće uz posredovanje-konsultacije sa centrima za socijalni rad u dijelu prikupljanja podataka o neodgovornim roditeljima), samo je jedna od strana u sudskom postupku, koja dokazuje činjenične navode i kao takva nema uticaja na daljnji tok sudskog odlučivanja u predmetnoj stvari. Pored toga, riječ je o izvjesno široj društvenoj pojavi nastaloj

nakon uvođenja bezvизnog režima za sve građane BiH, o kojoj dužnu pažnju vode i nadležni državni organi, odnosno ministarstva i agencije, tako da niti ovaj organ uprave u Vladi Kantona niti sama Skupština Kantona, nemaju nadležnosti, niti mogućnosti da samostalno rješavaju ovakve društvene fenomene, ili da pojedinačno donose dodatno obavezujuću legislativu u segmentu obrazovne djelatnosti iz svoje zakonske nadležnosti.

S poštovanjem,

MINISTAR
Mensur Sinanović

Dostavljeno:

1x Stručna služba Vlade

2x a/a-02/02.